

KARTLEGGING AV KIA VELFERD

2020 - 2021

UTARBEIDET AV

Mathilde Hallingstad Prenevost
Carolina Borges Rau Steuernagel

PÅ VEGNE AV

KIA Velferd
Oslo, Stavanger og Kristiansand

Om KIA VELFERD

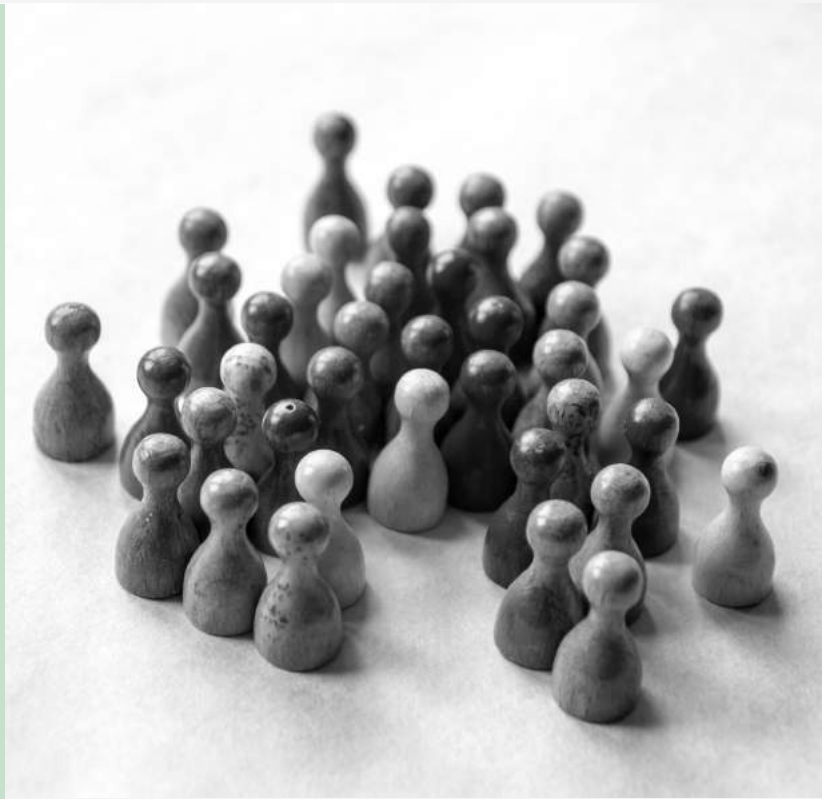
*Et flerkulturelt felleskap i
menighet og samfunn*

Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA) er en landsomfattende diakonal og frivillig organisasjon som har mer enn 40 års erfaring og jobber for mer flerkulturelt felleskap og likeverd mellom alle mennesker i Norge. KIA Velferd ble etablert som det nåværende språkopplæringsprogrammet for innvandrerkvinner i 2017 med avdelinger i Oslo, Kristiansand og Stavanger. Da ble norskkurs-tilbudet utvidet til et helhetlig mestringstilbud for å hjelpe kvinner videre i jobb, skole eller studier. KIAs konsept med barnehage/barnepass i samme bygg som norskkurset, og tilbud om ulike mestringsaktiviteter i tillegg til norskkurset, bidrar til at kvinner får bedre mulighet til integrering.

Innvandrerkvinner og deres barn skårer ofte høyest på mange målinger i forhold til fattigdom, med tilhørende helseproblemer. Det viktigste målet for KIA Velferd er å gi kvinner som ikke har, eller som har mistet sin rett til gratis opplæring, en mulighet til kompetanseheving, slik at de kan få seg jobb. Å bidra til å bygge kvinners ferdigheter anser KIA som det tidligste, og mest grunnleggende tiltaket for å forebygge fattigdom og bedre neste generasjons folkehelse.

INNHOLD

01	INNLEDNING	Side 4
02	PROSESS OG METODE	Side 5
03	OM DELTAGERNE	Side 6
04	KIA KOMPETANSE	Side 9
05	KIA MESTRING	Side 11
06	KIA FREMTID	Side 13
07	REFLEKSJONER OG ANBEFALINGER	Side 14

Innledning

01

Siden 2017 har KIA Velferd gjennomført kartlegginger av sitt arbeid for å få et bedre innblikk av hvordan tilbud og aktiviteter gitt i løpet av året oppleves av deltagerne. Denne rapporten er basert på et utvalg av spørsmål fra en brukerundersøkelse blant deltagere i KIA Velferd og dybdeintervjuer med både deltagere og ansatte. Datagrunnlaget tar utgangspunkt i skoleåret 2020 - 2021.

Målet for kartleggingen er å gi tilskuddsgivere informasjon både om status for KIA Velferd sitt arbeid, hvordan deltagere oppfatter KIA og hvordan tilbudet kan utvikles videre. I årets kartlegging har vi også som mål å vurdere effekten pandemien og digitaliseringen av klasserommet har hatt på dagliglivet til deltagerne og deres forhold til KIA. Dette arbeidet har gitt oss et bredt datagrunnlag med informasjon om organisasjonen og kunnskap om deltagerne, hvem de er og behovene deres. Til denne rapporten har vi valgt å legge vekt på forskjellen mellom de tre ulike tilbudene ved KIA Velferd - Kompetanse, Mestring og Fremtid, og kvinners trivsel og måloppnåelse. Vi ser etter både tendenser og fellestrekk, og etter variasjoner og særtrekk som kan være nyttige å være oppmerksomme på, ved videreutvikling av tilbudet.

Prosess og metode

02

For å gi et troverdig inntrykk av KIAs sitt arbeid, var et overordnet spørsmål for kartleggingen: I hvilken grad blir aktivitetene KIA tilbyr nyttiggjort av deltagerne? For å besvare dette har vi brukt en kombinasjon av kvalitative og kvantitative tilnærminger. Deltagelse i undersøkelsen var frivillig og anonym med hensyn til personopplysninger.

DYBDEINTERVJUER

Kartleggingen begynte høsten 2020 med intervjuer med to ansatte og tre deltagere fra Oslo-avdelingen. Formålet med intervjuene var å høre fra personer med ulike roller i organisasjonen og deres inntrykk av KIAs tilbud. Intervjuene var nyttige som grunnlag for utvikling av spørreskjemaet. Intervjuer ble gjennomført av en forsker med én person fra KIA av gangen. Hvert intervju varte rundt halvannen time. Noen av intervjuene ble holdt i KIAs lokaler, andre ble gjennomført digitalt av smittevernhensyn i Oslo under koronapandemien. Anonyme notater ble skrevet under intervjuene. Det ble ikke gjort noen lydopptak.

SPØRREUNDERSØKELSE

En kvantitative spørreundersøkelse ble gjennomført i løpet av våren 2021. Et digitalt spørreskjema med utgangspunkt i kartleggingen fra 2019 i kombinasjon med data fra intervjuene ble gjennomført i hver avdeling - Oslo, Stavanger og Kristiansand. Koordinatorer og kursholdere gjorde det mulig for deltagerne å svare som en del av norskundervisningen, ved at spørsmålene ble forklart i timen og deltagerne kunne stille spørsmål. Noen av deltagerne svarte hjemmefra på grunn av pandemien, noen fikk hjelp av ansatte fra KIA over telefonen. Fokuset i denne rapporten er et samlet datamateriale på tvers av de ulike avdelingene. Det vil ikke gjøres sammenligninger av avdelingene. Deltagernes norskkunnskaper og digitale ferdigheter varierer mye, og til tross for at spørreskjemaet ble grundig forklart i norsktimen, kan det være en mulighet for at noen av deltagerne har misforstått enkelte spørsmål.

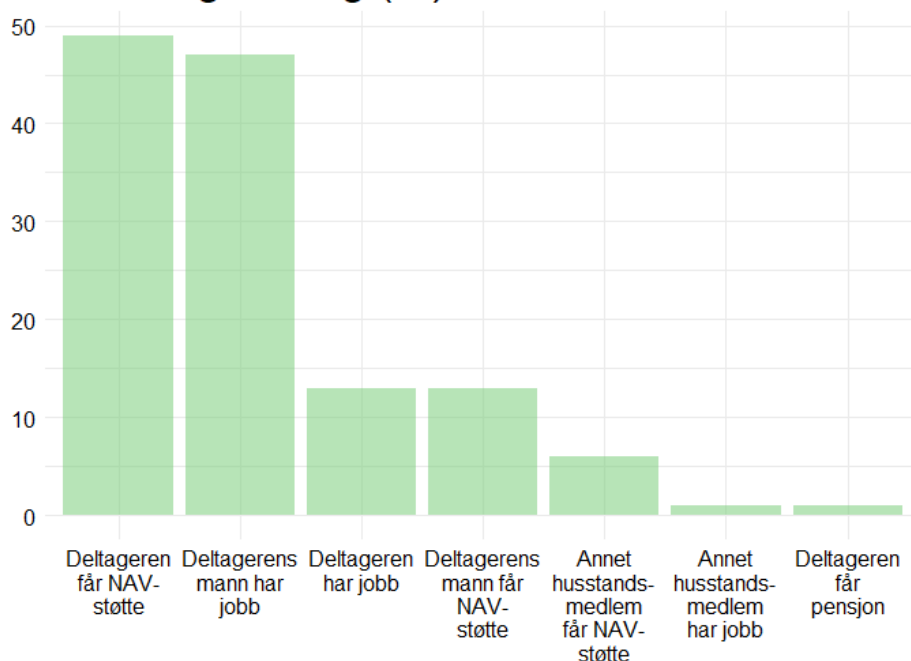
Om deltagerne 03

Deltagerens profil gir oss et bilde av ulike sårbarhetsaspekter som påvirker deres liv, og viser i hvilken grad KIAs tilbud kan bidra til forbedringer. På tross av at mange av dem kom til Norge for mer enn fem år siden (69 %), er de fleste i sitt første år med norskopplæring (65 % tar nivå A1/A2). Grunnen til dette er kanskje å finne i deres sivilstatus og årsaken til at de flyttet hit. Majoriteten er gift (65 %) og rundt halvparten kom via familiegjennforening (51 %). Den andre halvparten kom som flyktninger og asylsøkere (46 %).

I et intervju fortalte en deltager om at hun flyttet til landet for å være med mannen sin som jobbet her. Selv om hun deltok på noen norsktimer, sluttet hun snart med norskkurset. Hun brukte sjelden språket og hennes mann tok seg av alt det praktiske forbundet med det norske storsamfunnet. Når de fikk barn, hadde hun ikke lenger tid til språkstudier. Noen år senere var hun i en situasjon hvor hun selv måtte forsørge barna alene, fordi hennes man døde. Det var da hun oppsøkte KIA.

Fortellinger som denne, er vanlige blant deltagerne på KIA, og mange rapporterte å være avhengige av NAV-støtte (49 %) eller sin manns inntekt (47 %). Nesten alle deltagerne har barn (93 %), mange har 3 eller flere (52 %). Bolig er også en bekymring for mange av deltagerne, ettersom de fleste ikke eier det stedet de bor (79 %). Deres økonomiske status og livssituasjon viser deltagerens vanskelige utgangspunkt i forhold til å skape et godt og sunt liv for dem selv og deres barn.

Inntektsgrunnlag (%)

Figur 1: viser deltagerens inntektsgrunnlag. Deltagerne kunne krysse av for mer enn ett alternativ. Prosent viser her til andel av deltagerne som krysset av for hver av kategoriene.

Et trygt sted å være

For å hjelpe kvinner til å overvinne språklige og kulturelle utfordringer, er det en av KIAs hovedmålsetninger å tilby et sted hvor deltagerne kan føle seg trygge. Derfor deltar kun kvinner i tilbudene på KIA Velferd. Målet er å fremme deres frihet til å uttrykke seg og dele fra sine liv. Dette skaper også et godt utgangspunkt for å øve opp språkferdighet. Behovet for kun å ha kvinnelige deltagere, understrekes av funnene fra denne undersøkelsen. Kvinnene rapporterer i intervjuene at selv om blandede klasserom ikke ville hindret dem fra å melde seg på (se figur 5), bidrar kvinnegruppene til at de synes det er lettere å ta ordet, og å utvikle vennskap og nettverk med de andre deltagerne. I intervju med de ansatte kom det frem at de også mener dette er et viktig utgangspunkt for å bygge opp tillitt i klasserommet.

Et annet kjennetegn ved KIA som bidrar til at deltagerne kan føle seg trygge, er KIAs ståsted som en trosbasert diakonal organisasjon. KIAs kristne ståsted kan bidra til integrering og religiøst mangfold blant deltagerne og ansatte. De fleste deltagerne i KIA er selv troende (kun 2 % svarte at de var ikke-troende). Av disse er 58 % muslimer, 24 % kristne og 10 % hinduer. KIAs religiøse rammeverk gir et godt utgangspunkt for tillit og dialog.

På neste side presenterer vi deltagerens generelle vurdering av KIA Velferd. I den digitale spørreundersøkelsen ble deltagerne bedt om å vurdere deres opplevelse på en rekke punkter. Som det kommer frem av figur 2, er den påstanden deltagerne var mest enig i, påstanden om at de føler seg trygge på KIA.

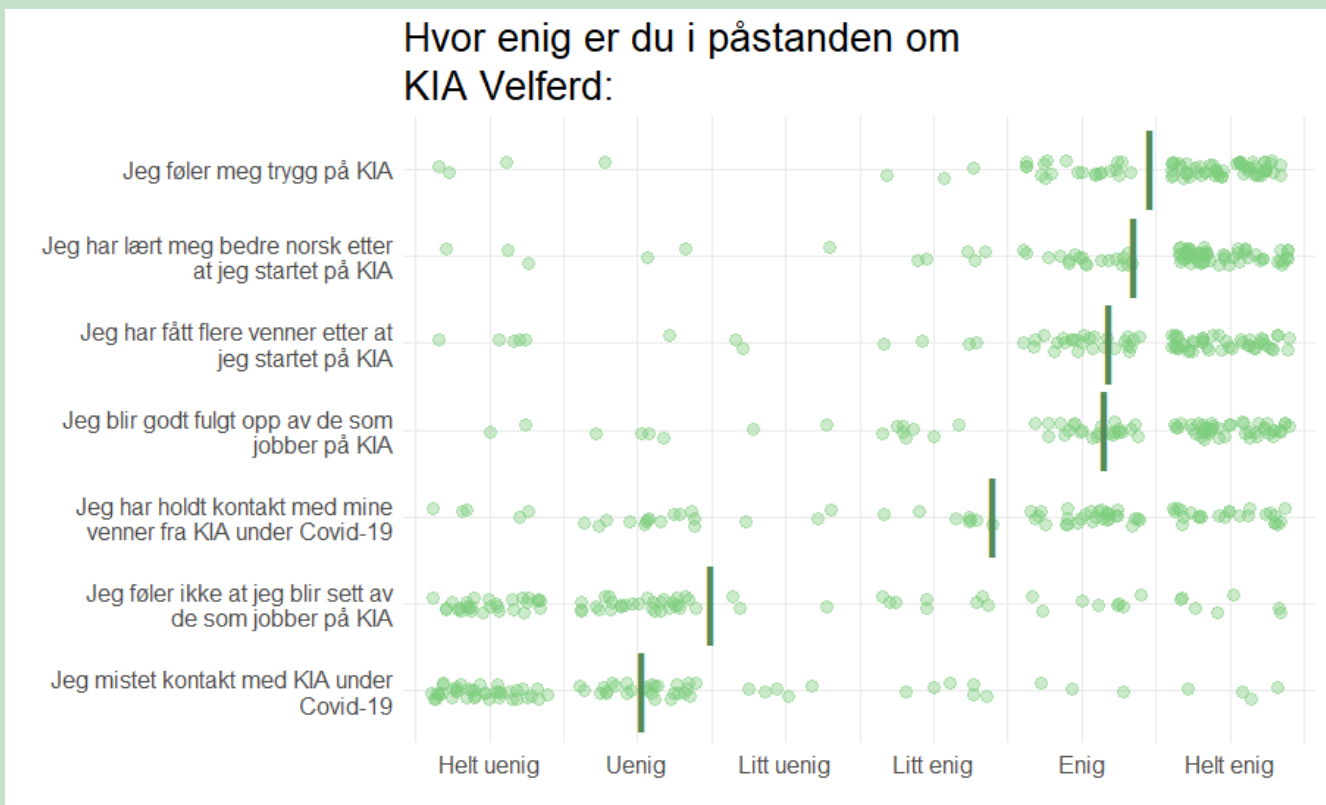
Deltagernes vurderinger av KIA Velferd

Figuren nedenfor viser et sammendrag av deltagerne opplevelser i forhold til hovedtemaene for denne undersøkelsen. Deltagerne er i stor grad enig i at deres norsknivå har økt etter at de begynte på KIA, og at deres nettverk av venner er blitt utvidet. Det er viktig å understreke at deltagelse på KIA var viktig under pandemien.

De samme funnene kom også frem fra intervjuene. Deltagerne uttrykte at de var fornøyd med fremgangen sin i norsk på KIA sammenlignet med tidligere forsøk på å lære språket. De understreket også at lærernes engasjement var viktig. Under nedstengningen i forbindelse med Covid-19, har tilgjengeligheten til lærerne, og regelmessige gåturer med venner fra KIA, vært viktig for flere av deltagerne.

*Alt som jeg snakker nå, jeg har lært på KIA.
Lærene ga meg en app som jeg kunne bruke for å øve til en norskprøve.
De støtter meg, ikke bare når jeg var på KIA, men også etter.*

Deltager som ble ferdig på KIA i 2020

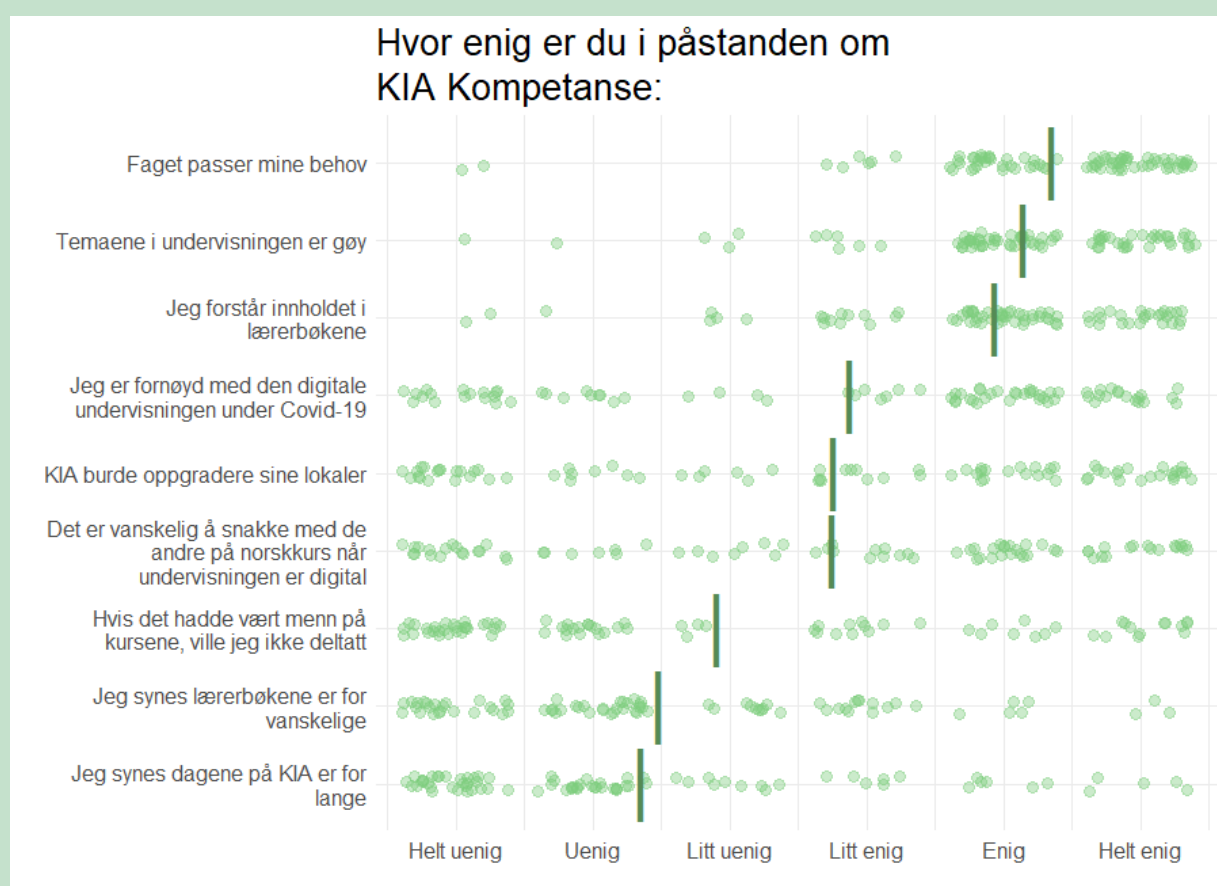
Figur 2: viser deltagerne vurdering av KIA Velferd i forhold til trygghet, opplæring og oppfølging. Den horisontale streken viser gjennomsnittssvaret. Hvert punkt indikerer svaret til én deltager. Påstandene er sortert fra den deltagerne var mest enig i (øverst) til den de var minst enig i (nederst).

KIA Kompetanse

04

KIA Kompetanse er delen av KIA Velferd som består av mer formell språkundervisning. Figur 5 viser deltagerens vurderinger av deres opplevelser av norskkursene. Svarene viser at deltagerne i stor grad trives i klasserommet, at de synes temaene som diskuteres er relevante, og at de er fornøyde med læringsmaterialet. Det er ikke overraskende, men allikevel interessant å merke seg at erfaringene med digitale klasserom er delte, og at flere svarer at det er vanskeligere å koble seg på diskusjonen i en slik setting.

Svarene viser også at en god del av deltagerne ikke ville deltatt dersom det var menn på kursene. Når det gjelder KIAs lokaler ser det ut til å være mer delte meninger blant deltagerne, noe som kanskje tyder på behov for å oppdatere noen av fasilitetene. Dette var imidlertid ikke noe som ble nevnt på intervjuene. Der ble det heller understreket at ved å være i et nabolag som er godt kjent for innvandrere, fremstod KIAs tilbud som mer tilgjengelig for kvinnene.

Figur 5: viser deltagerens vurderinger av ulike påstander knyttet til KIA Kompetanse. Påstandene er sortert fra den deltagerne var mest enig i (øverst) til den de var minst enig i (nederst).

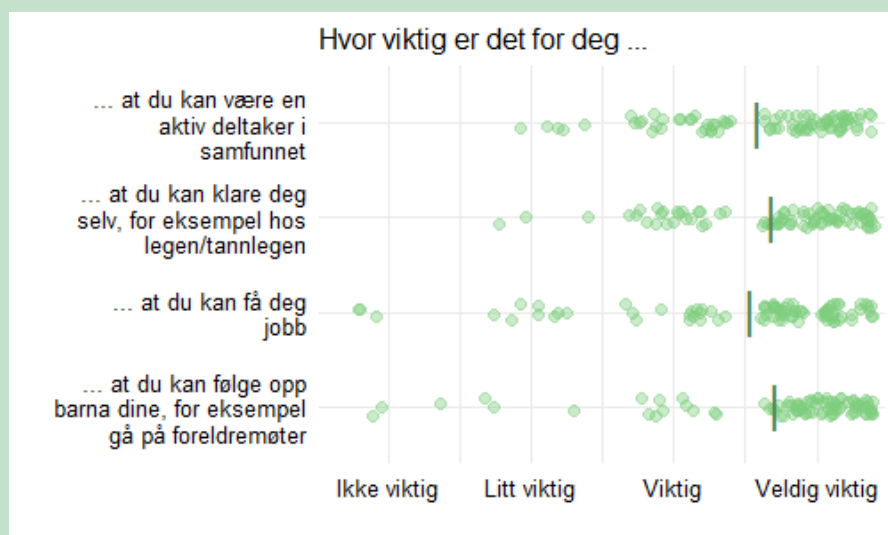
Aktiv deltagelse i samfunnet

I intervjuene snakket deltagerne ofte om hvordan økte språkferdigheter førte til økt frihet til å navigere ulike aspekter ved samfunnslivet. Drømmer om videreutdanning og jobbmuligheter ble også nevnt som en konsekvens av det de lærte seg på KIA. For mange betyr KIA også at de har en mulighet til å øve på språkferdighetene sine og utvide CVen ved å være frivillig, eller til og med å jobbe i en periode.

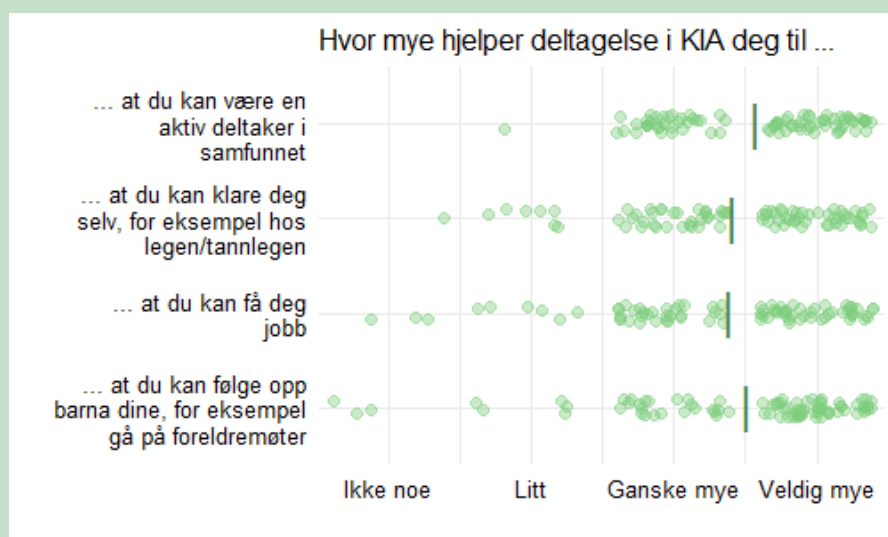
Det er vanskelig å uttrykke følelsen, men jeg har stor følelse til KIA. Hvis jeg kan, i framtida, skal jeg hjelpe til som frivillig.

Deltager i 2020

Deltagerne svarte at det var viktig for dem å være aktive deltagere i samfunnet, spesielt med tanke på å kunne klare seg selv og følge opp barna sine (figur 3). De svarer også at deltagelse i KIAs tilbud hjelper dem med å oppnå dette (figur 4).

Figur 3: viser deltagerne sine vurderinger av hvor viktig hver av påstandene er for dem.

Figur 4: viser hvor mye deltagelse i KIA hjelper deltagerne til å oppnå hver av påstandene.

KIA Mestring 05

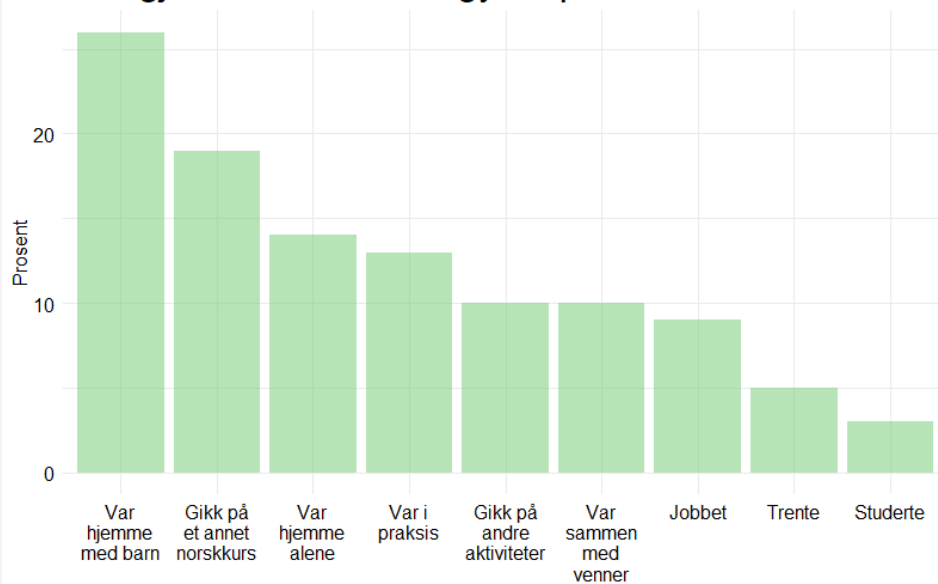
I tillegg til språkkurs, tilbyr KIA en rekke ulike aktiviteter med det målet å fremme fysisk og mental helse blant deltagerne. Aktivitetene tilbys også for å skape flere muligheter hvor deltagerne kan øve på å snakke norsk, og å bygge relasjoner med de andre deltagerne. Figur 6 nedenfor viser at mange av deltagerne var enten hjemme med barn eller hjemme alene før de begynte på KIA.

Ettersom pandemien førte til smitteverntiltak som reduserte sosial kontakt, måtte mange av aktivitetene i KIA Mestring avlyses i år, og deltagerne hadde færre muligheter til å delta. Kun 21 av deltagerne som svarte på undersøkelsen hadde deltatt i aktiviteter i år. I intervjuene uttrykte deltagerne at de satte stor pris på aktivitetene, noe som tyder på at den reduserte deltagelsen kommer av mangel på muligheter for å delta heller enn mangel på interesse.

KIA virket som en familie. Jeg skulle gjerne forsette om det var mulig.

Deltager som ble ferdig på KIA i 2021

Hva gjorde du før du begynte på KIA?

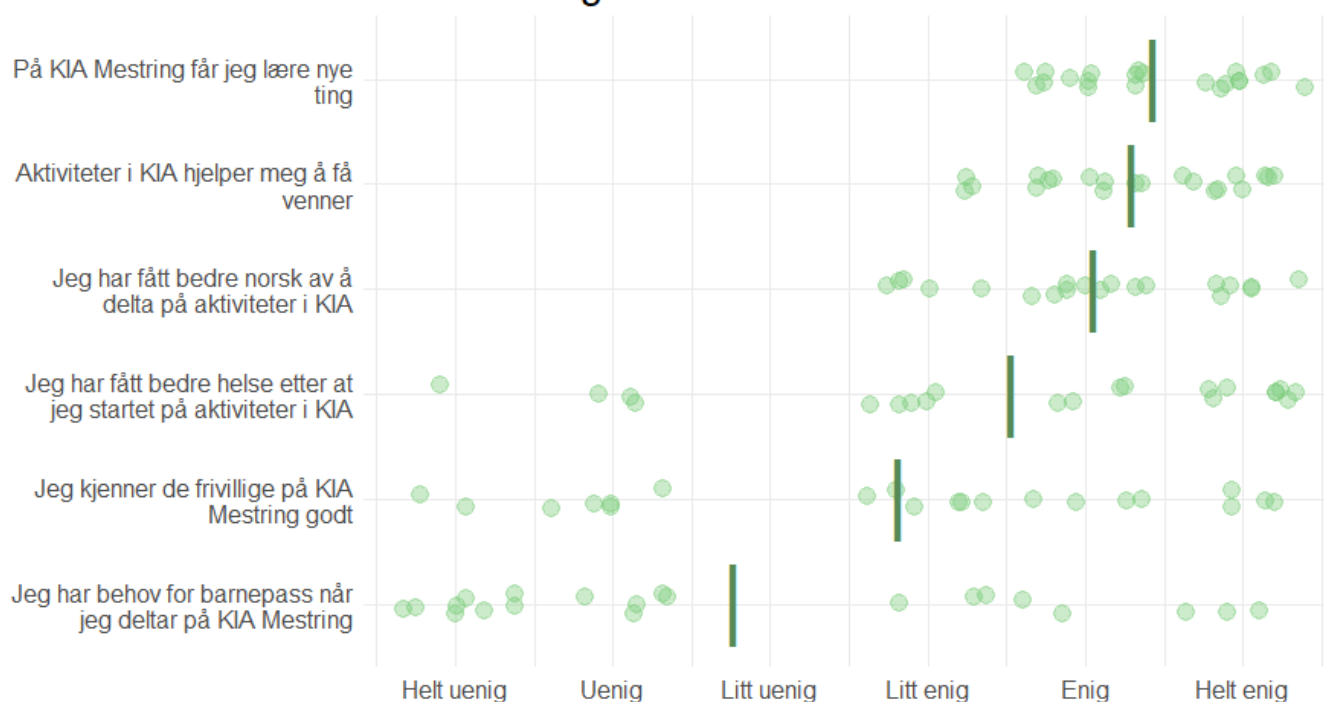
Figur 6: viser hva deltagerne gjorde før de begynte på KIA. Deltagerne kunne krysse av for mer enn ett alternativ. Prosent viser her til andel av deltagerne som krysset av for hver av kategoriene.

Engasjement

Som det fremkommer av figur 7, er deltagerne i stor grad enig i at deltagelse på i KIA Mestring påvirker deres læring, og øker deres muligheter for å etablere vennskap og å øve på språkferdigheter. Den observerte uenigheten når det gjelder påvirkning på helse kan komme av mangel på aktiviteter som gym, gåturer eller svømming. Disse er til vanlig en del av tilbudet, men har i stor grad måttet avlyses i år av smittevernhensyn.

En viktig side av KIA Mestring er bidraget fra frivillige som bidrar med en rekke ulike praktiske oppgaver. Fra å passe barn slik at mødre kan bli med på aktiviteter utenfor barnehagetiden, til å lede noen av aktivitetene, organisere og være tilstede, snakke norsk og gi generell støtte. Dette ble beskrevet som inspirerende i intervjuene og understreket av flere av deltagerne som en styrke ved tilbudet. På spørsmål om frivillighet er mange av deltagerne interessert i å engasjere seg som frivillige (40 %), og ser dette som en mulighet til å forbedre sine CVer samtidig som de får øve på å snakke norsk.

Hvor enig er du i påstanden om KIA Mestring:

Figur 7: viser deltagerne vurderinger av påstander knyttet til KIA Mestring. Påstandene er sortert fra den deltagerne var mest enig i (øverst) til den de var minst enig i (nederst).

KIA Fremtid

06

KIA Fremtid er KIAs tilbud for barna til kvinnene som deltar på norskkurs i KIA Kompetanse. Deltagerne i Oslo-avdelingen har tilbud om barnehage, mens i Stavanger og Kristiansand er det barnepass. Av deltagerne i den digitale undersøkelsen var det 12 som hadde barn i KIA Fremtid på tidspunktet undersøkelsen ble gjennomført. Som det fremkommer av deres vurdering av ulike påstander (se figur 8) vurderes tilbudet svært høyt av de fleste deltagerne. I intervjuene understreket både deltagere og ansatte at KIA Fremtid er mer enn bare et sted barna *er* mens mødrene lærer norsk,

KIA Fremtid representerer for mange av barna en inngangsport til det norske samfunnet. Her introduseres barna som ikke har norsk som sitt morsmål for en norskspråklig arena, og mødrene introduseres for det norske barnehagesystemet. KIA Fremtid senker terskelen for at barna kan begynne i barnehage, spesielt for nye deltagere. Det er fordi det er lettere for mødrene å få barnehageplass her, fordi det er nært på der mødrene går på norskkurs, og fordi det legges til rette for relasjoner mellom mødrene og de ansatte i barnehagen.

Hvor enig er du i påstanden om KIA Fremtid:

Figur 8: viser deltagerens vurderinger av ulike påstander om KIA Fremtid. Påstandene er sortert fra den deltagerne var mest enig i (øverst) til den de var minst enig i (nederst)

Refleksjoner

og Anbefalinger

07

Funnene fra spørreundersøkelsen i kombinasjon med intervjuene fremhever flere viktige aspekter ved arbeidet KIA Velferd gjør og deltagerens opplevelse av tilbudet. Generelt er det tydelig at deltagerne er svært fornøyd. Noen aspekter fortjener allikevel utdyping og i denne delen skriver vi om noen refleksjoner vi har gjort oss i arbeidet med kartleggingen.

For det første er det viktig å nevne at deltagerne i spørreskjemaet ble bedt om å vurdere sin grad av enighet i en rekke påstander. Denne måten å spørre på er ny i forhold til utformingen av spørreskjemaet fra tidligere år. Målet med å spørre på denne måten, var å få frem et mer nyansert bilde av deltagerens opplevelser. Dermed fanget vi opp noen negative opplevelser som nyanserer det ellers svært positive bildet av KIA Velferd. Noen enkeltpersoner svarer blant annet at de er uenig i påstanden om at de føler seg trygge på KIA, og påstanden om at de har fått venner på KIA (figur 2).

Det er imidlertid begrenset hvor mye vi kan si på bakgrunn av dette, ettersom deltagerens norsknivå og digitale ferdigheter gjorde det utfordrende for noen av dem å svare på denne typen spørsmål. Flere av lærerne som hjalp deltagerne med å gjennomførte spørreundersøkelsen, har uttrykket bekymring for at noen av deltagerne ikke forstod spørsmålene. Dette ser ut til å være et mindretall på bakgrunn av deltagerens svarmønster: De fleste svarte i motsatt retning på spørsmålene med negative formuleringer. Det var heller ikke mulig å identifisere noen deltager som bare svarte enten "enig" eller "uenig" på alle spørsmålene.

Allikevel mener vi det er viktig å ta bekymringen for om deltagerne forstår spørsmålene på alvor. Det betyr at ved fremtidige evalueringer kan det være en fordel med flere intervjuer, ettersom disse åpner for muligheten til å finne nyansene i deltagerens opplevelser gjennom samtale. Intervju kan også bidra til å overvinne utfordringer knyttet til deltagerens språk og lavere utdanningsnivå, ettersom det vil være lettere å fange opp misforståelser i en intervju-sammenheng enn i et spørreskjema. I tillegg kan det være en fordel å forenkle spørsmålsformuleringen i spørreskjemaet noe.

På tross av utfordringene knyttet til forståelse av spørsmålene, er det en mulighet for at svarene også indikerer at det er rom for forbedring med tanke på trygghet og relasjonsbygging. Å føle seg trygg og å opparbeide tillit er en unik opplevelse som vil være forskjellig for hver enkelt deltager. På KIA er det flere deltager som tidligere har opplevd traumer og vold, og disse deltagerne trenger kanskje mer tid til å bygge tillit. Ett og et halvt år, som er tiden det tar å fullføre alle de tre nivåene med norskkurs tilbudt hos KIA, er kanskje ikke lenge nok for noen av deltagerne.

Et annet aspekt vi synes det er viktig å trekke frem, er knyttet til KIAs målsetning om å bygge kompetanse hos deltagerne spesielt for å forberede dem for arbeidslivet. Selv om de fleste av deltagerne uttrykker et sterkt ønske om å finne en jobb i fremtiden, ser det ut til at andre aspekter vel så viktig for dem (for eksempel å kunne følge opp barna sine, se figur 3). Det kan være at sammenhengen mellom det å være uavhengig og det å ha en jobb ikke er så sterk for noen av deltagerne, og kanskje er det ikke så viktig for dem å ha sin egen inntekt. Videre utforskning av hvordan kvinnene vurderer andre påstander knyttet til uavhengighet, vil være nødvendig for å forstå kvinnenes egne forståelse av hva det vil si å være en aktiv deltager i samfunnet.

Når det gjelder å hjelpe deltagerne inn i arbeidslivet, representerer KIA mer enn bare et opplæringssted. For mange er KIA også et sted de kan få dokumentert arbeidserfaring, som frivillige eller midlertidige ansatte (f.eks. praksis i barnehagen). KIAs rolle som en første arbeidsgiver kan skape en inngangsport i arbeidslivet for kvinner som kanskje ikke er klare for et mer konkurransepreget arbeidsmiljø. KIAs funksjon som arbeidsgiver er kanskje like viktig for å fremme kvinnenes integrering i det norske samfunnet som deres tilbud som opplæringscenter. Dette er en funksjon med potensiale for utvidelse.

Ettersom kun et mindretall av deltagerne oppgav å ha vært med på aktiviteter i KIA Mestring eller å ha som deltar i KIA Fremtid, er det relevant å trekke frem hvordan koronapandemien og smitteverntiltakene kan ha påvirket kvinnenes muligheter til å lære norsk. KIA gir til vanlig kvinnene som deltar et helhetlig tilbud som støtter opp om deres språkferdigheter både i en formell skolesetting på norskkurs, og gjennom mer uformelle aktiviteter. Barnehage/barnepass gjør det mulig for også de kvinnene som har små barn å delta. Kanskje vil det være nyttig å sammenstille funnene fra denne rapporten med en evaluering av deltagerens fremgang i norskkursene for å undersøke hvordan pandemien har påvirket denne. På bakgrunn av dette kan det kanskje vurderes å sette inn noen tiltak for å sikre at de kvinnene som deltok på norskkurs i pandemi-året får mulighet til å ta igjen det tapte.

Avslutningsvis vil vi trekke frem lærernes betydning, ettersom det er de som jobber tettest på deltagerne. De fungerer både som rollemodeller og som den viktigste kommunikasjonsveien mellom deltagerne og organisasjonen. Selv om vi i arbeidet med denne rapporten gjennomførte noen få intervjuer med lærere og andre ansatte, kan det være nyttig å gjøre en mer grundig kartlegging av deres synspunkter og opplevelser av KIA. Dette vil kunne gi viktig innsikt for KIAs videre arbeid.

Kontaktinformasjon

Kristent Interkulturelt Arbeid
Ebbellsgate 1
0183 Oslo
TLF: 48314157
mail: else.storaas.vatne@kianorge.no
nett: www.kianorge.no

KIA vil gjerne takke alle som bidratt,
spesielt deltagerne som brukte tid på å
svare på spørsmålene og ansatte i KIA
Velferd som har gjennomført
brugerundersøkelsen